

Regeringskansliet
a.remissvar@regeringskansliet.se
a.iu@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över betänkandet Tolkavgift och förbud mot barntolkning (SOU 2026:23) [A2026/00510]

Er beteckning: A2026/00510

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om ett uttryckligt förbud mot att använda barn som tolkar.

Länsstyrelsen bedömer att förslaget ligger i linje med barnkonventionens princip om barnets bästa och med den kunskap som finns om de negativa konsekvenser som kan uppstå när barn ges ansvar att tolka åt vuxna i kontakt med myndigheter.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att införa en tolkavgift.

Länsstyrelsen bedömer att det är oklart i vilken utsträckning en tolkavgift skulle stärka incitamentet att lära sig svenska. Samtidigt finns risk för negativa konsekvenser för integration, delaktighet, rättssäkerhet och tillit till myndigheter om avgiften leder till att enskilda avstår från myndighetskontakter eller från att använda professionell tolk.

Avsnitt 8.1 Samtliga myndigheter ska omfattas av skyldigheten att ta ut tolkavgift

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att införa en tolkavgift.

Länsstyrelsen bedömer att det är oklart i vilken utsträckning en tolkavgift skulle stärka incitamentet att lära sig svenska. Samtidigt finns risk för negativa konsekvenser för integration, delaktighet, rättssäkerhet och tillit till myndigheter om avgiften leder till att enskilda avstår från myndighetskontakter

eller från att använda professionell tolk. Mot denna bakgrund bedömer Länsstyrelsen att förslaget inte bör genomföras i sin nuvarande form.

Avsnitt 9.6–9.8 Hinder mot tolkavgift i ärenden som rör barn, hälso- och sjukvård samt socialtjänst

Länsstyrelsen ser att utredningen försöker balansera integrationspolitiska mål mot behovet av rättssäker kommunikation och tillgång till samhällsservice. Samtidigt bedömer Länsstyrelsen att det finns risk för negativa konsekvenser om avgifter leder till att enskilda avstår från myndighetskontakter eller samhällsviktiga insatser och tjänster.

Om en tolkavgift ändå införs tillstyrker Länsstyrelsen de föreslagna undantagen inom socialtjänst, hälso- och sjukvård samt ärenden som direkt rör barn.

Länsstyrelsen vill även uppmärksamma att tolkavgifter kan få indirekta konsekvenser för barn. Om vårdnadshavare avstår från kontakter med myndigheter på grund av kostnader eller osäkerhet kring avgiftssystemet kan det påverka barns möjligheter att få del av stöd, insatser och rättigheter.

Vid ett eventuellt införande är det därför angeläget att reformens konsekvenser för barn och familjer följs upp, särskilt vad gäller barns levnadsvillkor och familjers kontakter med myndigheter. Ett barnrättsperspektiv bör även beaktas i genomförandet.

Länsstyrelsen vill även framhålla att tillgång till professionell tolk är en förutsättning för delaktighet, rättssäkerhet och tillit till det offentliga, särskilt under etableringsperioden i Sverige.

Därtill behöver reformens praktiska tillämpning vara tydlig för berörda myndigheter, särskilt avseende rättssäkerheten i tillämpningen och informationen till enskilda.

Länsstyrelsen bedömer vidare att förslaget kan medföra ökad administration och tillhörande kostnader för berörda myndigheter, bland annat vid bedömning av avgiftsskyldighet,

tillämpning av undantagsbestämmelser och administration av avgiften.

Avsnitt 19.7 En ny lag om förbud mot att använda ett barn som tolk

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om en särskild lag om förbud mot att använda barn som tolk.

Utredningen konstaterar att barntolkning inte är förenligt med principen om barnets bästa och att det finns risk för negativa konsekvenser både för barnet och för rättssäkerheten.

Länsstyrelsen delar denna bedömning. Förslaget ligger även väl i linje med barnkonventionens krav på att barnets bästa ska beaktas i alla åtgärder som rör barn.

Länsstyrelsen bedömer att det behövs en tydlig reglering som slår fast att barn inte ska användas som tolkar. Barn ska inte behöva bära ansvar för att förmedla information mellan vuxna och myndigheter eller hantera frågor som de inte är mogna att ta ansvar för.

Länsstyrelsen vill även framhålla att professionell tolkning är en viktig rättssäkerhetsfråga. När barn används som tolkar finns risk för att information förvanskas, att känsliga uppgifter inte förmedlas korrekt och att barnet får bära information och ansvar som det inte är moget att hantera.

Avslutande synpunkter

Länsstyrelsen avstyrker sammantaget förslaget om tolkavgift. Osäkerheten kring avgiftens avsedda incitamentseffekt, tillsammans med riskerna för negativa konsekvenser för enskildas myndighetskontakter, integration, delaktighet, rättssäkerhet och tillit samt ökade administrativa kostnader, talar mot att förslaget genomförs i sin nuvarande form.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om förbud mot barntolkning och bedömer att förslaget stärker barns rättigheter, bidrar till att barnets bästa får genomslag i offentlig verksamhet och främjar en mer rättssäker och likvärdig myndighetsutövning. Länsstyrelsen vill samtidigt understryka vikten av fortsatt god

tillgång till professionella tolkar och flerspråkig information, så att barn inte indirekt hamnar i rollen som språklig mellanhand inom familjen.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Marita Ljung med integrationssamordnare Kent Knutsson som föredragande. I handläggningen har även handläggare Therese Aronsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.